

LIVSSTIL

Sa farvel til norsk akademia

Dro sin kos: Peder Anker fikk høythengende professorjobb i New York, etter årevis som akademisk løsarbeider i Norge.

Karriereløp: Rektor er vil innføre karriereløpstillinger i norsk akademia, men organisasjonene og forskningsministeren er imot.

ARBEIDSLIV

EVA GRINDE
OSLO

-Personalpolitikken ved Universitetet i Oslo er så tilfeldig. Det er et kjempeproblem, sier professor ved New York University, Peder Anker (43).

- De ser ut til å rekruttere via tjenestemannsloven. Flere jeg kjenner har fått fast jobb på den måten: Med tjenestemannsloven i hånd krever de fast stilling etter mer enn fire år som midlertidig ansatt, sier Anker.

Selv fikk han også hint om at han hadde mulighet til å sikre seg fast stilling ved å kreve sin rett. Anker tok hoveddag i filosofi ved Universitetet i Oslo i 1993, og senere doktorgrad i vitenskapshistorie ved Harvard. Han har vært tilknyttet UiO gjennom ulike forskningsprosjekter frem til 2009.

- Jeg var privilegert, og fikk alle midlene jeg søkte om. Det er mange gode forskere ved UiO, og et godt arbeidsmiljø. Det som mangler er en klar og konsistent policy for rekruttering, sier Anker.

Doblet lønnen

I 2009 bød det seg en spennende mulighet for Anker. Da ble han oppfordret til å søke en professorstilling ved velrenommerte New York University. Han var en av 300 søkere, og fikk jobben. Det innebar ikke bare en trygge jobbsituasjon.

- Nå har jeg dobbel lønn,

subsidert leilighet og gode forskerforhold. Studentene er ivrige og forbereder seg til timen. New York er i tillegg en fantastisk kulturbby. Jeg har fått drømmejobben, sier Anker.

Gjesteprofessor i California

Noen flytimer lenger vest sitter økonom Espen Henriksen. Han var tidligere midlertidig ansatt ved Økonomisk institutt ved UiO, og har en professor 2-stilling ved Norges Handelshøyskole (NHH). Nå er han også fulltids gjesteprofessor ved University of California i Santa Barbara (UCSB), i første omgang for en toårsperiode.

Det er helt riktig at det er altfor uforutsigbart for unge, lovende akademikere

Ole Petter Ottersen, rektor ved Universitetet i Oslo

- Problemet i Norge er ikke at stillinger er midlertidige eller at kravene er for høye, men at det er altfor mye uforutsigbarhet og uetterrettelighet, sier Henriksen.

Professoren mener systemet ikke belønner de beste.

- Spør for eksempel en partner ved et av Oslos ledende advokatkontor. Ville de kunne tiltrekke seg de beste kandidatene hvis de

hadde sagt: «Vi kan gi deg tre års kontrakt nå. Uavhengig av hvor hardt du jobber og hva du leverer, vil vi kanskje, eller kanskje ikke, utlyse en stilling etter det. Hvorvidt en stilling lyses ut, vil avhenge av hva Kunnskapsdepartementet måtte gi av bevilgninger det året. Og om det så vil være en ledig stilling, vil det være en åpen, offentlig utlysning hvor alle, inkludert eldre ansatte fra andre institusjoner, kan søke...» spør Henriksen retorisk.

Rektor helt enig

- Det er helt riktig at det er altfor uforutsigbart for unge, lovende akademikere. Derfor har vi foreslått å innføre karriereløpstillinger, der muligheten for en fast stilling lokker i det fjerne. Men da må det foretas evalueringer underveis, man skal ikke komme dit gratis, sier rektor ved Universitetet i Oslo, Ole Petter Ottersen.

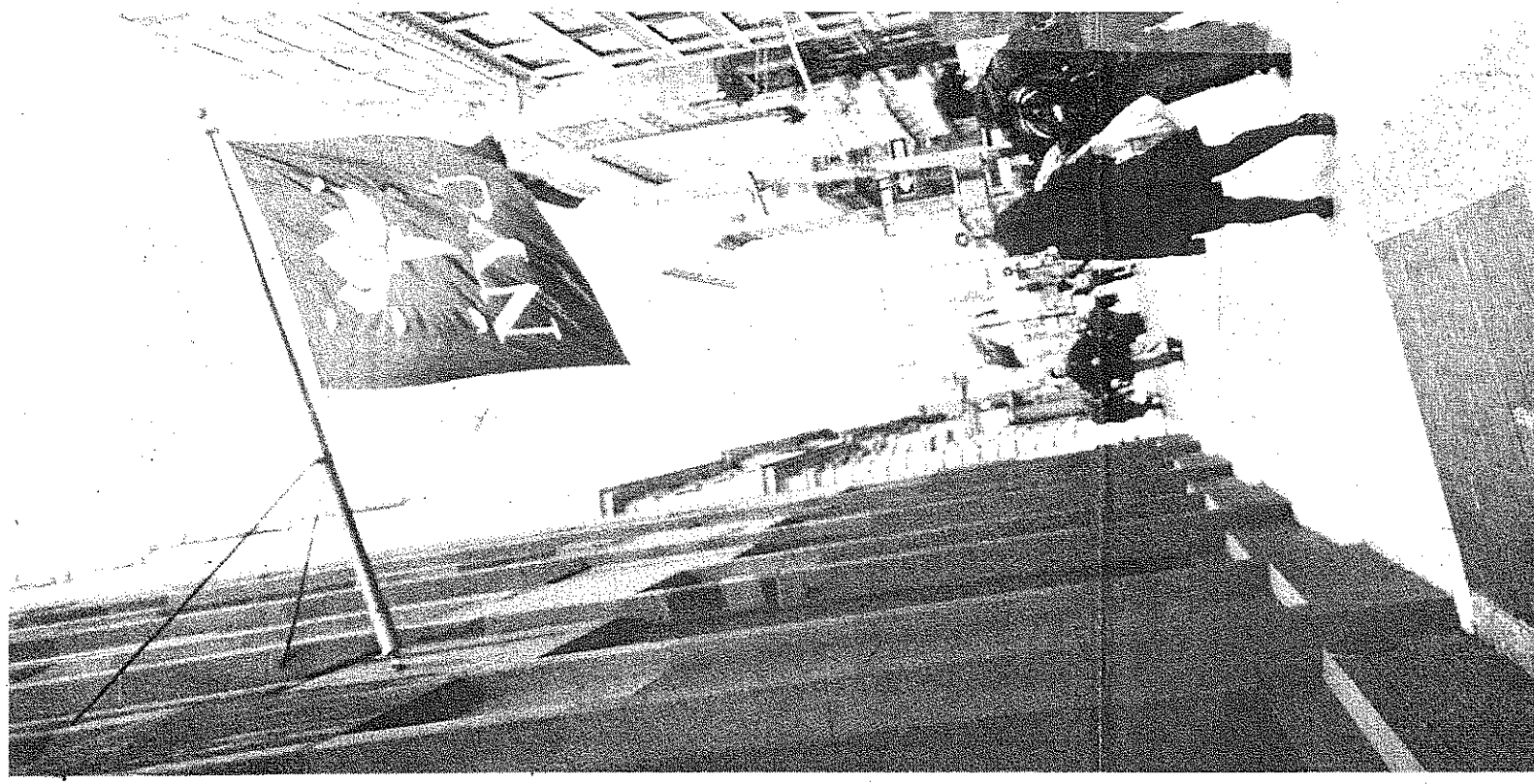
Når det gjelder bruken av tjenestemannsloven, mener han kritikken er betydelig overdrevet.

- Dette er en kuriositet. Såvidt jeg vet er det kun to saker der ansatte har gått rettens vei for å få fast stilling på grunn av fireårsregelen, sier Ottersen.

Besto testen

Peder Anker forteller om en omfattende rekrutteringsprosess for professorjobben i New York var hans.

- Jeg ble fløyet over to ganger til tredagersintervjuet, med to

■ DRØMMEJOB BEN. Vitenskapshistoriker Peder Anker fikk drømmejobben som professor i New York. Han mener norske universiteter sliter med helt tilfeldig rekrutteringspolitikk. Foto: Johannes Worsøe Berg

prøveforelesninger hver gang. Jeg var i tilsammen fem-seks intervjuer, og hadde en rekke kaffemøter med kolleger og studenter. I tillegg var jeg ute på middag med instituttledelsen. De ville finne ut: Er dette en bra forsker, kan han undervise og er han en person vi liker og vil jobbe med?

Studentenes evalueringer av professorene ligger til enhver tid ute på internett.

- De betaler 25.000 dollar i året for å gå her. De vil ha valuta for pengene, og sjekker evalueringene før de registrerer seg for et kurs, sier Peder Anker.

- Det er bare å gå inn og lese. (www.nyu.edu/cas/ceg/)

eva.grinde@dn.no

Vinn eller

OSLO: Både rektor ved Universitetet i Oslo, Ole Petter Ottersen, og rektor Tom Colbjørnsen ved Handelshøyskolen BI, ønsker seg mulighet til å innføre karriereløpstillinger etter modell fra USA og andre europeiske land.

- Det er en måte å få prøvd ut folk skikkelig på. I et «tenure track» over flere år kan folk prøve seg på alle sider av en akademisk stilling: Undervisning, forskning og formidling, sier Colbjørnsen.

Han mener fraværet av slike stillinger øker faren for innavl.

- Her stiller Norge med et handicap. For å unngå risiko ser vi i retning av egne doktorander, og miljøet lukker seg litt, mener han.

I den kritiske rapporten konsulentsekskapet McKinsey utarbeidet på oppdrag for Universitetet i Oslo i 2008, var en av hovedinnvendingen-

Løvere
fyllingsgrad
for Norge i
Neste side

23

Oppeller ut

OSLO: – Det er rart fordi det er enten opp eller ut. Men jeg er på en måte vokst opp med systemet, sier Kristian Myrseth (29).

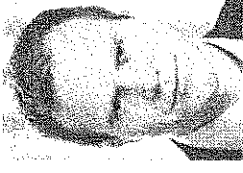
I september i fjor begynte han på et seksårig «tenure track» ved European School of Management and Technology (ESMT) i Berlin. Han er ansatt som «assistant professor».

Etter tre år vil arbeidet hans bli evaluert.

– Da vurderer skolens akademiske komité mine publikasjoner. Jeg vet ganske godt hva som kreves. Blant annet er det avgjørende å bli antatt av anerkjente vitenskapelige tidsskrifter, sier Myrseth.

Han har studert utenlands siden han var 17, først på Atlantic College i Wales, senere ved Harvard og University of Chicago, der han forsvarte sin doktorgrad i management i august ifjor.

– Ved neste korsvei tre år

PÅ VEI. Kristian Myrseth har akkurat startet på sitt karriereløp ved ESMT i Berlin.

senere er vurderingen mer omfattende. Blant annet vil eksterne eksperter på mitt fagfelt kobles inn i evalueringen. Da vurderes jeg for «tenure» det vil si fast, uoppsigelig professorstilling.

Myrseth mener det amerikanske karriereløpsystemet er i ferd med å bli en internasjonal standard innen akademien, og at det i seg selv er et argument for at det bør innføres i Norge.

– Dessuten balanserer system-et to sider ved akademisk virksomhet godt, ved å stille harde krav til produksjon for å få rett til det voldsomme privilegium som ligger i uoppsigelig stilling og full akademisk frihet.

– Hender det at folk jobber beinhardt i seks år, for så å lenge seg tilbake resten av yrkeslivet?

– Ja, det kan være et problem. Men det er noe av risikoen.

KARRIERELØPSTILLINGER (TENURE TRACKS)

- System der unge akademikere prøves ut over en lengre periode etter endt doktorgrad, for eksempel seks-åtte år
- Mest utbredt i USA, men også brukt ved en del europeiske universiteter
- De beste doktorgradsstudentene får plass i et karriereløp, og starter som «assistant professor»
- Etter et gitt antall år foretas en grundig evaluering og kandidaten går enten ut, eller videre til neste nivå: «associate professor»

- Etter et nytt antall år evalueres forskeren igjen grundig, for hun eller han enten blir hekket av løpet, eller får fast stilling som professor
- Systemene varierer mye med hensyn til antall evalueringer og løperens lengde

Forsvinn

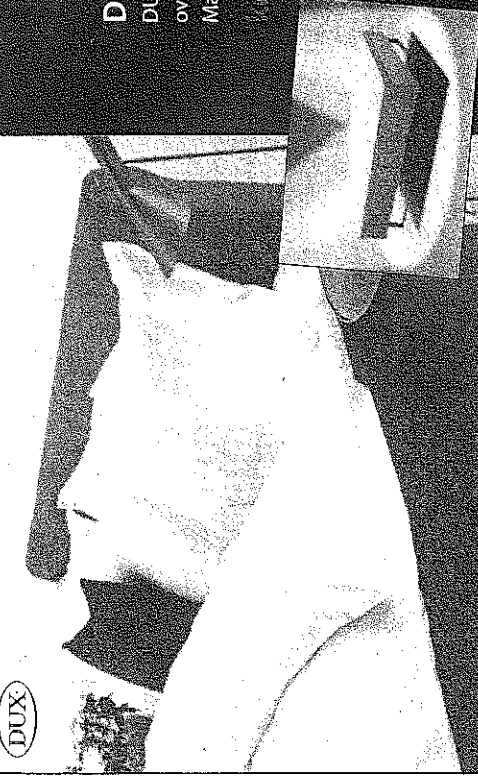
gene at UiO hadde en tilfeldig rekrutteringspolitikk, preget blant annet av «innavl.» Et av tiltakene de foreskrev var innføring av transparente karriereløp, for eksempel «tenure tracks».

– Dette ønsker vi å gjøre noe med, og har diskutert det med forskningsministeren, sier UiO-rektor Ottersen.

Forskningsminister Tora Aasland sier imidlertid at dette for tiden ikke er aktuell politikk, og viser til den store motstanden blant arbeidstagerorganisasjonene.

– Det er feigt av ministeren å skyve organisasjonene foran seg i dette spørsmålet, sier I. nestleder i Norsk Tjenestemannslag, Anita Solhaug.

– Det burde jo uansett være helt utenkelig for dagens regjering å innføre et slikt vinn eller forsvinn-system i Norge, sier Solhaug.

VÅRKAMPANJE

DUX Vista Classic

DUX Classic str. 180x200 med overmadrass, ben, Vista gavl og Matilda kappe i 3 flotte farger.

kr. 26.900,-

DUX Classic

DUX Classic str. 180x200 mkl. overmadrass og ben. (str. 90x200 kr. 10.950,-)

kr. 21.900,-

www.dux.no www.duxiana.no